

ZOMBOR ÉS VIDÉKE

Előfizetési árak:

Egész évre	12 korona
Fél évre	6 korona
Negyed évre	3 korona
Egyes szám 16 fillér	

POLITIKAI LAP.

Felolós szerkesztő: OBLAT KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Zarándok u. 7.

☐ Telefon-szám: 174. ☐
Kéziratokat nem adunk vissza.

POLITIKAI HÍREK

A honvédelmi miniszter Zombor városához. A fősorozástól távolmaradt hadkötelesek puhatólása és előterjesztése tárgyában a honvédelmi miniszter városunk törvényhatóságához a következő körrendeletet intézte: Sajnosan tapasztalom, hogy az országban a távollévők száma oly nagy, hogy már az újoncjutalék kiállításának a lehetőségét is veszélyezteti. Ennélfogva felhívom a törvényhatóságot, hogy a járási tisztviselőket mind fiatalabb, mint az idősebb korosztálybeli távollévőknek a legszélesebb körben a legnagyobb erővel való puhatólására utasítsa és különösen arra figyelmeztesse, hogy a mennyiben a cs. és kir. kiegészítési és m. kir. honvéd kiegészítő parancsnokságok a járási tisztviselőknél a távollévők puhatólását előmozdító közelebbi adatokat szolgáltatnának, az ily módon nyert adatokat is az általuk végrehajtandó nyomozásoknál használják fel és ez által igyekezzenek lehetővé tenni, hogy a fősorozástól távolmaradt állítaskötelesek az utósorozásban minél előbb elővezetessenek. Bízva a törvényhatóság hazafias kötelesség tudásában elvárom, hogy e részbeli rendelkezésemnek a véderő érdekében pontosan meg fog felelni. Figyelmeztetem a törvényhatóságot, hogy amennyiben szükségét fogom látni, külön kiküldöttem által fogok meggyőződést szerezni a törvényhatóság tisztviselőinek e téren kifejtett tevékenységéről.

1913. július 18.

Párt — tagok] nélkül.

A megyebeli ellenzéki lapok nagy gaudiummal pertraktálják az Andrássy-párt megalakítását és jószolgatnak ok nélkül. Az Andrássy pártja, — ez bizonyos — meg fog alakulni, csak az a kérdés, lesznek-e tagjai is? Sehoh semmi jele annak a melegségnek, annak az érdeklődésnek, melynek okvetlenül mutatkoznia kellene, ha közszükséglet és közóhaj lennének e pártalakítás szülői. A pártalakítás teljes híján van minden ösztinteségnek. Andrássy szükségesnek mondja pártalakítását, hogy megvédelmeztessék az alkotmányt és hogy a haza megmentessék a veszedelmektől, melyekbe a Tisza-kormány dönti. Tehát ki hiszi azt el, hogy a magyar alkotmányt meg kell védeni Tisza István gróf ellen, aki teljes férfias erélyét ép azért vetette latba, hogy az ellenzéki anarchiával szemben megmentse az alkotmányosságot? Igazán mondjuk, Magyarország népe nagyon nyugodtan alhatik, amíg Andrássy

nem lát rája nézve nagyobb veszedelmet, mint Tisza István gróf politikáját!

Érthetetlennek látszanék a megyei ellenzék organumainak állásfoglalása az új párttal szemben, ha nem tudnók, hogy ellenzékünk — miként a központban úgy a megyében is személypolitikát üz.

Az pedig szinte a komikum erejével hat, mikor Andrássy azt beszéli, hogy ő a Tiszakormányt máris bukottnak látja és amikor a jó hálátlan szerepét vállalva megjövendöli, hogy ez a kormány semmiesetre sem tarthatja már magát sokáig.

Egy pium desiderium lehet az Andrássy részéről, hogy a kormány megbukjék és őszinte módon a most születendő párt vezérének azt kellett volna mondania:

— Ohajtom, hogy Tisza megbukjék, mert szeretném, ha én ülhetnék helyébe!

Igy aztán már érthető, hogy bár közjogi tekintetben nagy úr választa el az ellenzék két pártját, de törekvéseik más téren miért találkoznak sokban. Az uralomvágyon kívül még az is közösen hevíti őket, amit Herczeg Ferencz mondott rólu Aradon. A befejező akkord: „Ha jönnek, legyenek üdvözölve”, úgyis csupán pium desiderium marad.

Egy közönyös város.

(*) Természetesen Zombort értjük rajta. Másutt úgy sem található oly fásult publikum, mint a mi városunkban. Mintha az országból ki lenne szakítva ez a réz és mintha más fajú emberek laknának itten. Jeligenk: Igy van, hát maradjon így. Legegyszerűbb az intéző köröket vádolni mindig, bűnbakot keresni mindenütt. Pedig épen a közigazgatásban vagyunk kivétel, igazán a legjelésebb erőkkal ezen a téren birunk. Nem is itt van a baj, hanem társadalmi léren.

Nézzünk végig az országban, mennyi baj sújtott most bennünk!

Most amikor annyi áldozatot kellett hoznunk a zavaros külpolitikai viszonyokban, egy jó termést vártunk, amely úgy ahogy renobe hozza anyagilag agyon sújtott országunkat. Amde ebben is c-alódtunk, a termő földek nagy részét piszkos víz borítja, a terméskitálások a legrosszabbak, emberek százai pusztultak el és szegény embereknek milliók menő vagyona ment tönkre. Hála Istennek városunkat ily csapás nem érte, így ezt a csapást nem is érzi, de kellene embertársainkra is gondol-

nunk, mert hiszen mire való az a sok egyesület, asztallársaság, amely városunkban van. Megyénk más részén az „egyesületek városának” gűnynevét adták Zombornak és már felhívást is intéztek, hogy alakítsanak azok is egyesületeket, akik nem csoportosultak egyesületben. Azonban a helyén való működés eredményét nem látjuk. Ilyenkor kellene multságokat, jólékonycélú előadásokat rendezni, az ősi recipe szerint, amikor az elemi csapások oly súlyosan érintik szegény hazánkat. Hol van a segítség, hol kalandozik a lelkiismeret?

A kereskedelem és ipar pangásának is mi vagyunk az okai. Nincs pénz, nem vásárolnak. A kereskedőnek nincs kedve befektetések eszközzésére. Menjünk végig a Kossuth Lajos utcán, a Zrinyi utcán, eme két helyen, ahol városunk kereskedelmi forgalma lebonyolódik és hallgassuk meg kereskedőinket, iparosainkat. Nincs közönyösebb vásárlóközönség, mint a zombori. Es mindehhez járul az is, hogy azt a kereskedőt, aki szegény, ujít és lelkesedik, lenézik vagy kinevetik. Pedig főleg reájuk való tekintettel kapunk minden nap új fiskálisokat, akiknek jelzőablái gyakoribbak a kereskedők címtábláinál. Hiába az nem „úri” foglalkozás!

Egy évtizeddel előbb mily szép társadalmi élet volt nálunk. A városi parkban lévő kioszk elegáns és előkelő közönség találkozó helye volt, most pedig némely vasárnap megtelik ugyan, de a régi közönségnek se híre se hamva. A lenyves, az Erzsébet liget, a Sikara mind üres és az idevelődő idegen jogosan kérdezheti, hogy hol vannak a zomboriak és mit csinálnak sétatidőben. Igaz, hogy példás és tiszteletreméltó a családi körben való időöltés, de a köznek is tartozunk valamivel. Egyetlen vigasztaló jelenség, hogy városunk sportélete fejlődésnek indult és az újabb generáció talán másként fog gondolkodni.

Epen lapunk jelen számában olvasható, hogy már Újvidéken is napilapot alapítanak, hol vagyunk ilyennek a valószínűségétől is Zomborban? Pécsnek 50.000 lakosa van és ennek két napilapja, valamint négy más lapja, a 37.000 lakosú Makónak két napilapja

és hogy mily kulturát, ha mindjárt helyit is ápolnak ezek, arról nem is kell beszélnünk. Tehát más vért az ereibe, és más gondolkodásmódot, de hamarosan, mert iam ardet Ucalegon!

A „Bács megyei Függetlenség” szerkesztőjének

Zombor.

Azt méltóztatott írni a legutolsó számban, hogy a korpa közé keveredett. Őszintén sajnálom, mert ez igazán nem irigylésre méltó állapot. Ami pedig szerény személyemet illeti én a további küzdelemben nem veszek részt, a következő okokból:

Harmadszor, mert a „Z és V”-ben megjelent és nekem imputált cikket sem nem irtam, sem nem szüggertem és így gorbombaságait ez egyszer rossz helyre méltóztatott adresszálni.

Másodszor, mert nem kenyerem a gorbomaskodás és személyeskedés és meg sem kísérlem ezen a téren önnel a versenyt felvenni.

Először, mert (csöp kedvem sincs az ön sorsára jutni és a korpa közé keveredni.

Őszinte sajnálattal
Müller János.

Római igazságok.

Ezen cím alatt a Pesti Napló Margalits Edének, a budapesti egyetem tudós tanárának legújabb nagyszabású művéről egyik előkelő munkatársának tollából a következőket közli:

Komoly, hideg nyelv, acélos mondatok, erős tömör szavak: latin szentenciákat olvasunk, amelyeket három vastag kötetbe foglalt Margalits Edé. A tökéletes próza, a szabatos beszéd és a kifinomult költői nyelv kifejezései halmozódnak egymásután abban a hater ezer idézetben, a melyeket a budapesti egyetem tudós tanára egybefoglalt. Suum cuique: mindenki megatálja a maga érzésének, fölfogásának és gondolkodásának őseit ezekben a latin idézetekben. Quot homines, tot sententiae: — ezt a cicerói mondást nem kellett kibogarásznunk, még az iskolából maradt nálunk az emberi vélemények és gondolkodás különbözőségének ez a rövid megállapítása. Ahány ember, annyi fölfogás — s lapozván Margalits könyvét, néhány megjegyzést nem akarunk elmellőzni.

Igy sorjában olvasva a költők, a történetírók, majd a szónokok és a bölcsészek szentenciáit: foglalatát mindannak, amit az emberi gondolkodás fejlődésében Róma kulturája jelentett, meg kell állapítanunk, hogy a mai középiskolai klasszikus nyelvtanulásunk teljesen csődöt mondott. Amikor még nálunk a latin nyelv hivatalos közigazgatási nyelv is volt, természetesen a latin művelődés eredményeire nem kellett külön rávezetni az embereket, amikor Magyarországon szinte tova-

fejlődött a latin nyelv, — e konyhalatin-ságnak hatalmas, külön szótárt szerkesztette meg pár esztendeje Bartal Antal, — akkor következőképpen a klasszikus irodalom közvetlen könnyű és szinte egyedül olvasmány is volt. A latin nyelv elvesztette hivatalos jellegét, de az iskolában tovább tanítják. A görög már kiszorult az alsóbb osztályokból, de a latin nyelv esztendőn át elveszi a tanítási idő egyötödét — és mi az eredmény? Az, hogy egy-két különböző értékű tanár tanítványai kivételével az új nemzedék, az utolsó harminc év nemzedéke, — latin grammatikát tanul. Nyelvtant tanul magának a nyelvtannak kedvéért, — l'air pour l'air — s a klasszikus iskolai olvasása is csak a grammatikai oktatás céljait szolgálja.

Ime, előttünk a római irodalom: a büszke és gazdag kincsesháza az ókor szellemi életének, vajjon ki ösmeri? Az iskola után szinte mindenki azt hiszi, hogy ösmeri Róma irodalmát, költőit, szónokait, íróit. De vajjon Catullus forró szerelmi indulatait, Horatius csudálatos fenségét, Tacitus gazdag és tömör művészetét mennyire ismerteti az iskolai oktatás. Mi az, ami Róma kulturájából, művészetéből megmaradt a nyolc esztendő után, amit az iskolában a latin tanításra fordítanak? Néhány szententia marad csak a fejünkben a remek nyelv, a fényes pompa, a klasszikus szabotosság irodalmából, néhány szóra emlékezünk abból a finom, piperezszerű, ragyogó költészetből, egy-két történeti emlék bukkan föl néha képeletünkben a jellemzés, a tömör íróművészet és a bőséges gondolatgazdagság íróiból.

Sapienti sat! Szomorú eredménye a magyar középiskolai oktatásnak, hogy azt, amivel legtöbb időt tölt, a római kultúrát sem tudja hozni gondolkozásvilágunkhoz. Ez a gyönyörű irodalom, amelyet mindig egyensúlyban tart fejelemzettsége, méltósága és művészi eszközeinek gazdag készlete, szinte ragyogva bontakozik ki ezekből a kivont mondatokból. Mint ahogy a huszketvenet csak az erejét és a tápláló értékét őrzi meg az élelemnek. akként bányászott elő minden értéket Margalits fáradhatatlan szorgalma. Büchmann, aki szálló igében mintegy ötszáz klasszikus mondást gyűjtött össze és Tóth Béla, aki a Szájír-szajra gazdag kütetbe szintén b.lefoglalta a klasszikus nyelv legszebb és örökbecsű mondatait, munkáikkal csak kísérleteztek ott, ahonnan Margalits, mint a szorgalom és a tudós lelki-ösmeret miles gloriosusa tünt föl munkájával. Nincs a világirodalomnak külön könyve e nembem ennél; Csélek József ilyen kísérlete csak mintegy ezer idézetet tudott összegyűjteni s a külföldi eredmények se mások.

Olyan kevesen, olyan édes-kevesen vagyunk és még sem vesszük észre az egymás dolgát. Itt emberek dolgoznak, fáradnak, alkotnak, itt értékek kerülnek elő, itt komoly és lelkes munka folyik — ki tud róla? Az élelet a tülekedőké, a lár-másoké, a hangosoké. Tempus edax rerum; másutt az idő őrli meg a dolgokat, itt a jelen is mindjárt a feledés taposóalmába hajtja az értékeket...

A csinosan kiállított három kötetes mű Oblát Károly zombori könyvnyomda és könyvkiadóvállalatának terméke.

o o

Látogatás a zombori tszék fogházában.

A napokban egy érdekes látogatás zavarta meg a zombori törvényszék fogházának megszokott mindennapiságát. Egy lelkes jogászokból álló kis társaság tanulmányozta ezt a mintaszertlen vezetett intézményt. A tanulmányútnak is érdekes háttere van. Tudvalevő, hogy bár az egyetemen a büntetőjog mindkét részére nagy súlyt fektetnek, annak egy igen praktikus részét, a büntetőjog egyáltalán nem tárgyalják, igaz ugyan, hogy a hiány nemcsak nálunk, hanem másutt is meg található. A reformtörvények, amelyek eklektikus és kezdeményező hatással a büntetőjogi kongresszusokon nyilvánulnak meg, arra irányulnak, hogy a büntetőjog az egyetemen rendez tárggyá tétessék és addig is, míg ezen idea megvalósul, praktike ismerkedjenek meg a fiatal büntetőjogászok ezen fontos kriminálpolitikai problémával. Ezért hirdeti lelkesen a budapesti egyetem egyik nagyhíri kriminálisztája, hogy látogassunk letartóztatott intézeteket és okuljunk rajtuk. Ezen felhívásnak kívántunk tehát néhányan eleget tenni és hogy ennek a maga módja szerint eleget is tehetünk, azt elsősorban és kizárólag dr. Gramling Kornél kir. ügyész úrnak, az ügyészség kiváló vezetőjének köszönhetjük, aki lekötözölő szeretetteliséggel és egy igaz kriminálista őszinte lelkesedésével kalauzál bennünket és vezetése közben szakszerű magyarázatot is nyújtott részünkre.

Több okból éreztük magunkat szerencsésekknek, hogy éppen oly fogházat látogathattunk meg, mint a zombori. Nem említve most mintaszertiségét és az ott található példás rendet, csak az óhajtom megemlíteni, hogy a zombori törvényszéki fogház ama 23 törvényszéki fogház közé tartozik, ahová az igazságügyminiszter kijelölése szerint büntönbüntetése itélteket is lehet beutalni, de szerepel ama 18 fogház között is, amelyekben más törvényszék területén elítéltek is kitűzhetik szabadságvesztésbüntetésüket és — last but not least — fiatalokúak fogháza is, mert kijelölés szerint hat törvényszék területéről lehet ide szabadságvesztésre ítélt fiatalokúakat internálni. Mindenesetre érdekes, hogy ép Zombor jelöltetett ki és az oly fontos Szegedet mellőzték. Viszont a hat város közül csak Szabadkán van állami gyermektelep és még sem vették ezt tekintetbe. A fogháznak jelenleg két fiatalokú lakója van. Az egyik a lopás delictuma miatt előzetes letartóztatásban van és úgy az ennél kívánatos körülményeknek elég van léve, mint annak az igen fontos elvnek, hogy a contagium veszélye elkerültessek. A másik fiatalokú az irodában van alkalmazva és a teljes javulás útján van. Pista gyerek félig-meddig már szabad, teljesen egyedül küldözgetik a fogház területén és ez felel meg a tudomány által hirdett elvnek.

Véletlen, hogy a fogházépületnek, amelyről közönségünk aligha tudja, hogy immár 300 esztendő, csupán 81 férfi és 1 nő büntettes lakója van és így — miután sokkal több elítél befogadására képes — megfelelő számú magánzárka áll rendelkezésre, mert hiszen ép ezek hiánya miatt nem lehet rendszerint a büntönbüntetést a maga négy fázisában teljesen végrehaj-

Milka

CSAK
ALPESÍ TEJ-, KAKAÓ-, ÉS

SUCHARD

CZUKORBÓL ÁLL.

tani. A fogházbüntetésnek rendszeres végrehajtását pedig lehetetlennek tenni ma a börtönbüntetésnek és a vizsgálati fogságnak a fogházban való kiállítás. Viszont a börtönre ítélték nagy száma és másrészt a kevés börtön teszi szükségessé, hogy rabok fogházban és foglyok között állják ki büntetésüket.

Mindenesetre kár, hogy ipari munkával nem foglalkoztatják az elítélteket és így a bennük rejlő munkaerő nem aknáztatik ki. Az ügyészség indítványozta ugyan az igazságügyi kormányzat a papirzacskó gyártás meghonosítását, de ezt egészségügyi szempontból nem engedték meg és így házi munkát folytatnak. Fát vágnak, azt behordják stb.

Az elítéltek lelki kiképzésére is gondosan ügyelnek, ami a megtorlás eszméje mellett jelentkező javítás gondolatának leghatékonyabb eszközei közé tartozik. Meghatóan egyszerű iskolájukban Temunovits igazgató-tanító oktatja őket. A lelki szükségletek kielégítésére szolgál a róm. kath. kápolna és a gör. köl. imaterem. Az előbbiben az oltárt a megye védszentjének, Szent Pálnak kardos képe díszíti. Szuronyos börtönőrök között hallgatnak itt miézt az elítéltek és morzsolják le vétektől tisztító imádságaikat.

Érdekes, hogy azon területen és helyiségekben, ahol most az ügyészség és a fogház van, azelőtt az összes megyei hivatalok voltak és a föld alatt lévő kazamaták szolgálták fogdóul. Ide is lementünk egy halvány mézes gyér világánál. Amikor Eötvös Falú jegyzőjét olvastam, hihetetlenül hangzott, hogy a megyei börtönök oly siralmasan rossz állapotban voltak, mint az ott a porvári megyeház börtöneiben illusztrálva van. A föld alatt elhelyezett celláknál világosságról szó sem lehet, minden odú a legszigorúbb sötét zárka. Némelyik van ablak, a legtöbbit azonban nem, a szellőztetésről pedig szó sem lehet. A zárak között még most is ott van a hullakamra a zsinórral, amely a mávilágra költözött kezére-lábára volt erősítve csengettyűvel ellátva figyelmeztetőül, ha a tetszhalott felalát éledni... Aki ezen dohos, bűzös és szellőzhetetlen cellákat látja, nem csodálkozik Victor Hugo rémregénybe illő leírásain. Itt a szerencsétlenek megpenészedhetnek és hamarosan elpusztulhattak őreikkel együtt. Ezen kazamatákat azonban ma már egyáltalán nem szabad használni.

Mennyi időnek kellett elteltie, míg az angol filantróp, John Howard, fellépett. Ő hirdette először kora börtönei állapotának tarthatatlanságát. Neki köszönhetjük mi is, de az elítéltek is, hogy kimutatta az uralkodó szegényletes állapotokat és felhívta rájuk az intéző körök figyelmét. Azt fejtegette, hogy az elítélteket nem megsemmisíteni kell, hanem megjavítva visszaadni a társadalomnak.

Ezen eszmék ma már többé kevésbé a megvalósulás stádiuma felé haladnak. A zombori törvényszék fogházában az elítéltek példásan tiszták, hófehér és jól szellőztethető cellákban bűnhődnek a társadalom ellen elkövetett vétkükért. Élelmezésük is jó, Gramling ügyész úr bevezetett benünket az elítéltek konyhájába, amely úgy fest mint egy egyszerű falusi konyha. Hetenkint kétszer kapnak hűt, egyébként napi táplálékuk: rántott leves, valamely főzelék és 56 gramm kenyér, amelyet egyszerre adnak nekik celláikba. A kiosztást is elítéltek végzik.

A föld feletti cellák a régi állapot és a föld feletti, az új, mutatja a haladást a XVIII. század óta a börtönügy terén. Mindenditt példás rend, tisztaság, sehol egy makulányi piszok, a fegyelmezettség, továbbá a meglepő tisztaság tudás az elítéltek részéről arra engednek következtetni, hogy a fogház ügyeinek vezetése a legjobb kezekben van, mert itt igazságossággal párosult legbumánusabb bánásmód a vezérlő motívumok.

Oblát Henrik.

HÍREK

Levelek egy asszonyhoz.

Hogyan szórakozik Ön szeretett asszonyom? Én például térenén voltam, mert nagyon ritka látogató ez a térszene zsenge ligetünkben. Mindig elűzi valamilyen hivatalán, hidegleheletű sőt talán haragos szellő vagy elmossa az ég szellemtelen könnyezése. De most az egyszerű, mikor fakóan kélelt az ég, mikor lomhán, csendesen fektűt a levegő, ritka látogatónk mosolyogva, színesen telepedett le ligetünkre. En is elzarándokoltam asszonyom, mert sem okosabb, sem butább dolgom nem akadt. Elzarándokoltam, letelepedtem egy padra, mire egy ember tíz fillért kért tőlem. En készséggel fizettem meg a kívánt összeget, melynek ellenében egy szerény, sárga jegyet kaptam, melynek felírását azonban nem tudtam elolvasni. De balgaság is lett volna, hiszen annyit kaptam ezért a tíz fillérért e regélyes írású papirosnak kívül. Minthogy Ön nem volt ott puhabőrű asszonyom, így bajosan képezheti el, hogy mennyi minden volt élvezhető a fenti szögérről. Mennyi zsongó hang, mennyi illat, mennyi színfolt, mennyi bizarr mozdulat. Potpourri a Cigány-prímásból, átetsző harisnyák formás és kevésbé formás lábakkal, por, molett öblös konturú asszonyok, gyermekkocsik, csoportban áldogáló ifjak, magyar nóta: Nem fáj nekem semmi, lyukakkal kacérkodó madeira bluzok a nagybögös balfogásai, hivatalszag mert szellőztetnek a megyeházán, levet kalapú üdülő apák, magyar nóta: Sárka, Sárka kis szentem, szénszínű, szláv szemek kacér játéka, unottság- és porlehelte fák, diákok szerelemmel vagy anélkül, gyerekszívás, leszállított árú parfümök minden illatban, magyar nóta: Szép asszonyok kurizálok, vakációzók, bonneok, napletem, tavalyi, sőt éltebb korú kuplék, büszke, fehérűhás bakfisok, a pikulás jóakarató trillái és cadenzái, megváltozott pauzák, mikor erősebben zsong fel a csevegés, kacaj és sírás, szórakozottan lépegető szerelmesek, változatos formájú felcípők, Uncili-Smuncili, mosoly kísérté köszönések, villogó fehér nadrágok, árnyékban szendergő padok, Lári-fári nem kell várni, közben óratűtés és harangszó, sétáló, andalgó alakok, pauza, esti szellő, búcsupillantások, orfeum illatú angol galopp... Fél nyolc, felkelek helyemről s kábultam hazafelé indulok. Utközben azonban folyt-on az bántott, hogy miért kérnek mindezt csak tíz fillért, miért nem tizenhet vagy huszonkilencet? Odahaza, szomorú kis szobámban minden visszahangzott, minden visszavibrált, de azért én az Oné vagyok asszonyom, az Ön szerelmes szöke lovagja:

st. k.

* **Személyi hírek.** Kleiner Lajos káptalani helynök hététnél több heti tartózkodásra Karlsbadba utazott. — Ertl János dr. országgyűlési képviselő egészségi állapotában javulás állott be ugyanúgyra, hogy pár nap múlva elhagyja az ágyát.

* **A főispán a zentai ipartest-tölethez.** Szemző István főispán meleghangú levelet intézett a zentai ipartestülethez, amelyben készségesen fogadja el a testület által neki felajánlott kiállítás fővédnökségi tiszteletet.

* **Tanítói kinevezések.** A kalcsoai érseki hatóság tanítóknak, illetve tanítónéknak kinevezte Topolyára: Bakai Pált, Fontányi Józsefet, Kovács Józsefet és Bíró Etelkát.

* **Közigazgatási kinevezések.** Legifj. kamjonkai Szemző István főispán Vukov Bélat és Kokas Józsefet közigazgatási gyakornokká nevezte ki. Az előbbi szolgáltatáttelre az alispáni hivatalhoz, Kokast pedig a megyei árvaszékhez osztotta be.

* **Közpöcsésze.** A mult számunkban ily cím alatt közöltük szóról-szóra fenntartjuk, vagyis hogy megnevezhetnénk azon ellenzéki vezetembereket, akik a B. F. állandó cikkirői és mégis lapunk hasábjait keresték fel cikkeikkel és csupán rajtuk mulott olykor olykor, hogy nem közölték azokat. A Bácsmegeyi Függetlenséghez címzett lapában megjelent közlemény egyéb részével nem foglalkozunk, mert rajta a demencia senilisenk mindent és mindenkit kienegyzelő szimptomái mutatkoznak. Egyébként pedig tudomásul vesszük, hogy a lapot az első rágalmozó és durva szótól az utolsóig az idevetődött néhai hétszínvafás szerkesztő írja, aki a viszonyokat nem ismeri és így köpködéseire egyáltalán nem reagálunk. Ennek fogva nevezett lapúval csak akkor állunk ezenül szóba, ha a közlemények szerzője nevét aláírja.

* **Megszökött gépbizományos.** Delia Benő zombori gépbizományos, a kinek raktára a gazdasági egyesület helyiségében volt, hetekkel ezelőtt üzletkötések ürügye alatt eltűnt városunkból, családját legnyomabb nyomorban hátrahagyva. A rendőrségnek egyre szaporodnak Delia ellen a feljelentések sikkasztás és csalás miatt. Minthogy holléte ismeretlen, a rendőrség köröző levelet adott ki ellene. Delia könnyelmű életet folytatótt, kártyának és egyéb költséges paszioknak lett áldozata. Egy esti lap ama híre, hogy Oroszországba szökött, valótlán és csak rendőrség tévutra vezetésére irányul.

* **Eletunt aggastyán.** Miroszavlevits Szavó 80 éves földműves Rokovcse szálláson életuntságból felakasztotta magát, mire észrevették halva volt. Rendőrség a vizsgálatot megindította.

* **Népfelkelő jelentkezés elmaradt.** A hivatalos lap szerdai száma közli, hogy az 1893 évi XXXVII. törvényzikk értelmében évenként kötelező népfelkelő időszaki jelentkezés a folyó évben nem fog megtartatni.

* **A gazdasági krízis.** Szabadkán, ahol csak nem rég számolt le a Leszámítoló bank r.-t., a nem rég alapított Bácsmegeyi Hitelszövetkezet is ki-mondotta a felszámolást.

CSAK 3 NAPIG!
Jön a Grand Circus Schmidt.
 Megnyitó előadás szerdán este fél 9 órakor.
 Elsőrendű művészek. Bővebbet a falragaszok.

* **Zombor szégyene.** A vasúti állomástól a városon keresztül egy omnibusznak nevezett deszkából összetakolt bárka közlekedik, ami ellen semmi kifogásunk. De nemcsak a mi közönségünknek, hanem az utasoknak is bántja a szemét az, hogy a fele rózsaszínű és másik fele pedig zöldszínű. Nem akarjuk a tulajdonosnak kezéből kivenni a kenyeret, hanem arra felhívjuk a rendőrség figyelmét, hogy utasfaisa az érdekeltet, hogy legalább egyszínűre festessék be azt az alkalmas-ságot.

* **A zabtermés állása a Bácskában.** A földművelésügyi miniszter jelentése szerint a zab az utóbbi esős hűvös fődíjárásban sokat javult. Zászlaját mindenütt kitolta, sőt a déli vármegyékben már sárgulni kezd. Szára nagyobbára alacsony, bár az utóbbi időben sok helyen ez is szépen fejlődött. Az esős időben a gas, különösen a vadrepa; nagyon elszaporodott benne. A múlt héten várható termés megyénkben kat. holdanként 7.32 mm. volt, az összes termésben a múlt évéhez képest körülbelül 200.000 mm-ával kevesebb várható. Bács Bodrog megye mégis a 11. helyen áll az összes megyék között a terméskilátások tekintetében.

* **A rendőrtisztviselők kongresszusa városunk szempontjából.** A rendőrtisztviselők győri kongresszusán Listyevity Titusz rendőrkapitány képviselte városunk rendőrségét. A kongresszuson a városokat érdeklőnek szövegezték az államosítás kapcsán, hogy mi történjék azokkal a rendőrtisztviselőkkel, akik megfelelő jogi kvalifikációval ezideig nem rendelkeznek, de azért szerte az országban mint rendőrfogalmazók, kapitányok működnek. E kérdés megoldását illetően eltérőek voltak a vélemények. Voltak, akik azt ajánlották, hogy az illetők az államosítás előtt egy rövid kurzust hallgassanak, azután vizsgát tegyenek. Ez a vizsga helyettesítse a jogi kvalifikációt. Mások viszont a tanfolyam nélküli vizsgát proposálták. Megállapodásra azonban nem került sor. A detektívek dolgával is foglalkoztak. Pekáry miniszteri tanácsos előterjesztésére az az elhatározás jutott érvényre, hogy 1. az állások betöltését semmiféle képzettséghez ne kössék a városok, azaz csupán rátermettséget követeljenek. 2. az állások csak ideiglenesen töltsenek be, hogy az államnak az átvétel szempontjából szabad keze legyen. Ennélfogva a zombori detektívek kinevezése is késedelmet fog szenvedni. Pekáry Ferenc min. tan. kiállításba helyezte, hogy az összes ellátogat Zomborba rendőrségi intézményünk megszervezésére.

* **Tartalékosok és póttartalékosok adója.** A zombori pénzügyigazgatóságához is leérkezett a pénzügyminiszter rendelete, amely szerint főtartalékosokat, póttartalékosokat, valamint ezek családtagjait terhelő egyenesadók és illetékek behajtását függessze föl, a bevonatokat visszatértesse után is még három hónapon át tartásuk függőben és még azután is, ha az illetők fizetési halasztást kérnék, a pénzügyigazgatóságok a legmesszebbmenő kedvezményeket nyújtják nekik.

SALVATOR

kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, közhvény-nél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzései szervek hurutjainál kitűnő hatásu. Természetes vasmentes savanyviz.

Raphaelt dányovizkereskedésében és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST

Sziasy-Lipócsi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

* **Ujabb felhőszakadás.** Cüttörtökön virradóra ismét óriási felhőszakadás volt városunkban, úgy hogy a város utóai víz alá kerültek, mert a vízlevezető csatornák nem tudták eléggé gyorsan az összegyűlemlt vizet elvezetni. A sűrű villámcsapásnak a rendőrség jelentése szerint semmi súlyosabb következménye nem volt, míg Heisinger póstafofőnk-helyettes jelentése szerint a postánál és táviránál kisebb zavarokat okozott a nagy vihar.

* **Nyolc detektív Ujvidéken.** A napokban titokban nyolc detektív érkezett Ujvidékre, akiknek feladata a kémkedésre való felügyelet. A titokban működő detektívek jelenlétét megszámtolták a szerb lapok s az egyik, a Tomics Jásó szerkesztésében megjelenő Zasztava igen erős kritika kíséretében adta hírtől ottlétüket. Az ujvidéki szerbek között nagy megdöbbenést keltett a hír s a tulzó szerbekből igen nagy elkésereodést váltott ki. A szerb törvényhatósági bizottsági tagok — mint junius elején amikor dr. Demetrovics Vladisláv ujvidéki polgármester a szerb egyház autoomiájának felfüggesztése miatt magyarfaló magatartást tanúsító Zasztavatól megvonta a kolportázást, — most is rendkívüli közgyűlést akartak összehívni, de a nyári szünet miatt ezt nem vihették keresztül s így csak a szeptemberi közgyűlés keretében interpellálhatnak a detektívek ügyében

* **Szerencsétlenség.** Hódcság állomáson Mészáros Antal zombori fékező tolatás közben két kocsiütközés közé került. A szerencsétlen vasutat holtan húzták ki az ütközök közül. Mészáros Antal nő volt és négy gyermeket hagyott hátra. Régi óhaja szerint Félegyházán temették el.

* **Itt van a Schmidt cirkusz.** Szerdán este fél 9 órakor mutatkozik be közönségünknek a város régi ismerőse a cirkusz Schmidt, amely a kontinens legelőkelőbb vállalatai közé tartozik. Saját zenekara van saját karmesterrel. Minden előadás 16 attrakció szerepel, amelyek között ki kell emelnünk Schmidt igazgatót és nejét, Pr. v. Ott jeles lödömfiót, Slega búr kapitányt, Sabinó és Ferri elsőrendű manege komikusokat. De nem is győznénk valamenyit felsorolni. Az előadásokra felhívjuk közönségünk figyelmét.

* **Az őszi hadgyakorlatok.** Az idei őszi hadgyakorlatok augusztus 22-én kezdődnek meg. A tartalékosokat kötelező fegyvergyakorlatokra már augusztus 11-én behívják. A honvédségi lögyakorlatok színhelye a Dunántúl lesz. A záró hadgyakorlatokat Pécs környékén tartják, a lefutás ugyancsak Pécs környékén szeptember 3-ára van terelve vére, a mikor végképp szabadságot is az idén utolsó évüket szolgáló legénység.

NESTLÉ FÉLE
régebevált GYERMEKLISZT
 a legjobb és legolcsóbb!
 DOBOZA K 1.50 MINDEN 500 GYERMEKREBEN ÉS DOBOZLUBAN
 Próbadohoz! ingyen küld: HENRI NESTLÉ, Wien I. Biberstr. 212

* **Napilap Ujvidéken.** Amint hírlik, Ujvidéken az első magyar nyelvű napilap a jövő hóban meg fog indulni. A kiadója Vidor Gyula, egy szatmári volt napilap szerkesztő lesz. A napilap teljesen független lesz a pártoktól és oda fog törekedni, hogy a város minden polgára pártkülömbőség nélkül pártfogást találjon benne.

* **A közigazgatási bíróság döntései.** A közigazgatási bíróság általános közigazgatási osztálya újabbán a következő két elvi döntést hozta: a rög-tön fertőző betegségek (kolera, pestis stb.) ellen való védekezés költségeinek viseléséről szóló törvényes rendelkezéseket alkalmazni kell annak az egyénnek kórházi ápolásával fölmerülő költségekre vonatkozóan is, akit betegségének rög-tön fertőző volta miatt hatósági intézkedésre szállítottak kórházba, vagy akire nézve a hatóság megállapítja, hogy az intézkedés megtörtént volna, ha azt az önként való beállítás meg nem előzi. — A kerületi munkásbiztosító pénztár és a vállalati betegsegélyező pénztár a baleset ellen biztosított tagját ért üzemi balesetből fölmerült kórházi ápolási költséget a sérült teljes folyógyógyulásáig és a napi egész kórházi ápolási díj erejéig tartozik fizetni a kórháznak.

Bizonyítottan 50-100%^o-al több szinszappant

TARTALMAZ a Schicht „Asszonydicséret“ mosópor más, hasonló gyártmányokkal szemben. Az „Asszonydicséret“ általános alkatrészeket nem tartalmaz. Az a mondás, mely szerint: „Értéktelen árak vásárlása a legnagyobb fényezés“, sehol sem olyan találó, mint a mosószer, de különösen mosópor bevásárlása terén. A „Schicht“ név szavattal az ára kitérősségéért.

Ertesítők.

Zombor város polg. főiskolájának értesítője. Az értesítőbe Horváth Dezso tanár irt nagy szakértelemmel és igazi pedagógiai tudással értekezést. „Az élethivatás társadalmi nézeteiről.” Az ugynevezett „uri” pályák mellett megjelöli azon élethivatásokat, amelyekre való előkészítésre a polgári iskola predestinálva van. Az igazgatói jelentés felpanaszolja, hogy a tanítás és a nevelés még mindig mennyi kárt szenved, az iskolai helyiségek alkalmatlansága folytán, bár a polgári iskola építésének ügye megmozdult, mindazonáltal most még csak remélni lehet, hogy az a nagy hiányt pótló intézet rövid időn belül állandó hajlékhoz jut. A tanári testület tagjainak száma eltekintve az egyes felekezettek hitoktatódítól, 6 volt. A beiratkozott tanulók száma 215 volt, tehát a gimnázium tanulóinak csökkenése, amazok növekedése is mutatja, hogy minél előbb állandó hajlékhoz kell juttatni a polgári iskolát. Anyanyelv szerint a tanulók a következőképpen oszlottak meg: magyar 128, szerb 26, német 27, bunyevác 14, tör. l.; vallás szerint: róm. kath. 140. gör. kel. 26, izr. 24, ág. hitv. evang. 3, reform. 4. A tanulmányi előmenetel tekintetében a tavalyi iskola év eredményesebb volt mint az idej, mert míg tavaly nagyobb volt az egy tárgyból bukottak száma és kevesebben voltak a kettőnél többből bukottak, addig az idén megfordítva van.

Az értesítő sok hasznos tudnivalót tartalmaz és gondos összeállításnak gyümölcse.

Polgári leány iskola értesítője. Az intézet történetében jelentősebb esemény, hogy két tanár Dr. Kohlmann Dezso és Krump Vilmos megváltak az intézettel és helyükre női tanerők foglalták el. Bár szó volt arról, hogy városi kezelésbe megy át az iskola, ez nem következett be, viszont ez nem hatott zavarólag az intézet működésére. A tantestület 5 rendes tanárból és 3 óra adó tanárból állott a hitoktatókat nem számítva. A tanulók száma 79 volt, amelynek nagyobb része a IV. osztályra esik. Az előmenetel legjobb a III. osztályban és leggyengébb az I. osztályban.

A zombori gör. kel. szerb tanítóképzőintézet értesítője. Az értesítő bevezető cikk nélkül rögtön áttért a statisztikai adatok közlésére. A tanári testület az igazgatón kívül 8 tagból állott, akik közül néhányan szak- és szépirodalmi munkásságot is fejtettek ki. A négy osztály tanulóiának száma 81, amely szám az év végén 78-ra redukálódott. 78 tanuló között 1 kitűnő, 5 jeles, 27 jó, 21 elégséges és 20 elégtelen eredménnyel végezte tanulmányait. Amint látjuk az eredmény nem kielégítő. A tanulók legközebbje a gimnázium vagy polg. iskola IV. osztályából iratkozott az intézetbe és csak egy a reálisiskolából. Vallásuk gör. kel. Szüleik többnyire földművelők és iparosok, a szülők foglalkozása között találunk papot, tanárt és hivatalnokot. Az év végén Gjsalovic Veselin dr. tanfelügyelő, Margalits Ede dr. miniszteri biztos és Kupuszáreovics Lyubomir esperes jelenlétében megtartott képesítő vizsgán a jelentkezett 15 tanuló képesítve lett. Nagy sulyt fektettek a magyar nyelv oktatására, így a legelső osztályban az írásbeli dolgozatok a magyarból. A pogányoktól költészet, ismertetése, a Zrinyiás, Tompa allegóriái, Petőfi költészet, az állampolgárság körébe. Felülön rossz volt a tanulók egészségi állapota, ami egyrészt szegénységüknek, másrészt az intézet épülete szűk voltának tulajdonítható. Az intézet internátusa sem egészséges épület. Az értesítő végén van a tudnivaló a jövő évre és az internátus kimutatása.

Szerkesztői üzenetek.

S. L. Zombor. Dr. Müller Jánosban ugyan egyik kiváló munkatársunkat tiszteljük, de kérdézet közleményt nem ő irta.

K. Margit, Zombor. st. k. jel alatt Stankovits Kornél ír, akit sikerült állandó munkatársunkul megnyernünk, Stankovits több előkelő fővárosi és számos megyéinkbeli lapnak szépirodalmi munkatársa és már jelentős sikereket ért el.

T. Szilberék. Hétfőn levél megy, hisz mint tudni méltóztatik, tudostóinknak levelében szoktunk válaszolni.

HIRDETÉSEK.

1622. 1913. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírósg 1913. évi Sp. III. 309. számú végzése következtében Dr. Masirevits Sándor zombori ügyvéd által képviselt Dimitis Miklos zombori lakos javára 363 kor. s jár. erejű 1913. évi május hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás ulján lefoglalt és 4000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak nyilvános árverésnek eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbírósg 1913. ik évi V. Ph. 1365 számú végzése folytán 363 kor. lőkekövetelés, ennek 1913. évi április hó 15 napjától járó 5% kamatai, 1/4% váltódíj és eddig összesen 71 korona 10 fillérben bíróság már megállapított költségek erejű Zomborban Eötvös körút 25 leendő eszközzésére 1913. évi augusztus hó 2. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1913. évi július hó 14.

Styrum Mór
kir. bir. végrehajtó.

1594. 1913. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. járásbírósg 1913. évi Sp. IV. 261. számú végzése következtében Dr. Tordai Izsó szabadkai ügyvéd által képviselt Engel Bernat s lsa javára 442 kor. 50 fill. s jár. erejű 1913. évi május hó 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás ulján lefoglalt és 950 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak és kocsi nyilvános árverésnek eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbírósg 1913. ik évi V. Ph. 1142. számú végzése folytán 222 kor. 50 fill. lőkekövetelés, ennek 1913. évi január hó 1 napjától járó 8% kamatai, 1/4% váltódíj és eddig összesen 90 korona 40 fillérben bíróság már megállapított költségek erejű Zomborban serlés tér leendő eszközzésére 1913. évi július hó 23 napjának delutáni 2 1/2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1913. évi július hó 8.

Styrum Mór
kir. bir. végrehajtó.

3813. szám./1913.

Pályázati hirdetmény.

Járasomhoz tartozó Topolya nagyközségben megüresedett, évi 1600 koronára fizetéssel javadalmazott III.-ik segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhivom a pályázni óhajtókat, hogy az 1883 évi I. t. c. 6. szakaszában, előirt minősítésüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokat felszerelt kérvényüket 1913. évi augusztus hó 5. napjáig hozzám annál is inkább nyujtsák be, mivel a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választási határnap kilüzése iránt a pályázati határidő lejártával fogok intézkedni.

Topolya, 1913. évi július hó 8.-án.
Dr. Fratriosevits István
főszolgabíró.

1572. 1913. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a wieni kir. járásbírósg 1912. évi C. XI. 2565. számú végzése következtében Dr. Strasser Lajos zombori ügyvéd által képviselt Phiilipp Monti et Co. javára 684 kor. 39 fill. s jár. erejű 1913. évi február hó 8-án foganatosított kielégítési végrehajtás ulján lefoglalt és 3000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: üzletberendezés, kalapok és disztárgyak nyilvános árverésnek eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbírósg 1913. évi V. 202/4 számú végzése folytán 207 kor. 86 fill. lőkekövetelés, ennek 1913. évi május hó 13 napjától járó 6% kamatai, 1/4% erejű Zomborban Kossuth Lajos utca leendő eszközzésére 1913. évi július hó 25-ik napjának d. e. 8 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 108. és 708. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1913. évi július hó 7.

Styrum Mór
kir. bir. végrehajtó.

Eladó tanyai birtok.

330 m. hold szántó 25 hold rétből álló, 4 család részére megfelelő lakással, csupa égetett téglából épített, cseréppal fedett, mindent megtermő birtok esetleg több részben is

eladó.

Az ár 1/4 része tekerként maradhat. Bővebbet Molnár J. gyógyszerész

VASBOZSÓK.

"OLLA"
bebizonyított
legjobb higiénikus
GUMMI-
különbözőség
Teljes jóállás.
Mindentl kapható.
Arjegyzék ingyen.
"OLLA" gummi gyártó:
Wien/Prater-
strasse 27

"OLLA"
GUMMIT több mint 2000
orvos mint a legmegbiz
habbbat ajánlja.
A kizárólagos kielé-
gesszített OLLA rec-
tifikáltábszék az elá-
rusított helyeket jelöli.
Ára 4, 6 és 8 K.
tucatszárért

Kedvelt minőségek: 1203 sz tucattja 6 korona

1204 sz. tucattja 8 korona.

Mintagyjtemény 12 drb válogatva 5 koona.

OLLA gummi a legelső szaktechnikégek által van megvizsgálva és legjobbnak minősítve Ol gy. o. sz. 3855.

OLLA gummi saját eljárás szerint készítve és törvényileg védve van. O. K. I. K. 25.420 és 35.789 Zomborban kapható:

Tárcsaj István, Wancsek Béla.

Tiszta nyersanyagok! Tiszta gyárak!

A SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓ-SZAPPAN a legjobb, gondosan megválogatott és tisztított nyersanyagokból készül. Nemcsak, hogy minden készülék, hazán és pép, hanem a gyári helyiségek is a lehető legtisztábban vannak tartva, hogy igazán csakis teljesen tiszta szappan kerüljön ki a gyárból. A SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN tisztasága és utól nem ért jó minősége évtizedek tapasztalatainak eredménye.

A ruha beáztatásához a legjobb az „ASSZONYDICSÉRET“ mosókvivonat.

Tiszta szappan! Tiszta ruha!

A ruhát csak úgy lehet kifogástalanul fehérre mosni, a nélkül, hogy az megrongálódjék, ha teljesen tiszta, hamisítatlan szappant használunk. Mi 20.000 koronával szavatolunk azért, hogy a „S Z A R V A S“ védjegyű SCHICHT-SZAPPAN teljesen tiszta és mentes minden káros alkotórésztől. Az újabb időknek minden vívmányát és a tudomán és technika terén jelentkező találmányt felhasználunk arra, hogy a SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN gyártását a legelőcsöbbsé legyük. Tökéletesítésén folyton dolgozunk.

A ruha beáztatásához a legjobb az „ASSZONYDICSÉRET“ mosókvivonat.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedüli valódi de sokszor utánozt JÓHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánozott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holezer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. sz.

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az eredeti minőség.

P. T.

Van szerencsém az igen t. vevőközönseget tisztelettel értesíteni, hogy a helybeli Kobra cipő raktárt a csőd-tömegetől megvettem és abban a helyzetben vagyok, hogy ezen elsőrendű legjobb, legfinomabb minőségű hazai gyártmányú férfi női és gyermek cipő és szandál árukat (a talpakon bevéselt árakból) 10—20 százalék engedménnyel t. vevőimnek eladhatom. Miután többi áruimmal is daczára az ismét drágulásoknak mérsékelt árakat számítok. Kérem minél számosabb h. látogatásukat, hogy előnyös vételekről meggyőződést szerezhessenek és maradtam magamat

tisztelettel ajánlva

Holländer József

cipő kereskedő (1873 év óta.)

Császárfürdő

Budapesten. — Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kényelmes hévízi radioaktív gyógyforrások; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapporogtatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők. A hölgy-, szénsavas- és villamos-vizfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak főleg eszuszos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivókúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altest pangásoknál. 200 kényelmes lakosztály. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zönedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az igazgatóság.

„Hungária“-fürdő

ZOMBOR.

Gőzfürdő:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u.

1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitűnő masszőr és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

Az 1913. évi nyári és őszi időnyre.

Valódi brünni szövetek

Egy szelvény 3.10 m. hosszú	} szelvény 7 kor. szelvény 10 kor. szelvény 15 kor. szelvény 17 kor. szelvény 20 kor.
teljes férfiruhához (kabát, nadrág, és mellény)	
eleendő, csak	

Egy szelvényi lelete szalonruhához 20.—K-ért, szilnyug felöltözöket, turisztaiónt, selyemkagarni, női kosztüm szöveteket stb. gyári áron küld, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár.

Siegel-Imhof Brünn

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a megnevező cég, ha szövet-szállásigéit közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékeny. Szabott, legelőcsöbbsé árak. Örökléi választék. Mintah, figyelmes kivizsgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

Tyukszem,

bőr keményedés, szemölcs 48 óra alatt eltűnik a „CANNABIN“ használat után. Üvege 1 kor., postadíjjal 1.40 kor. Három üveg bérmentre 3 kor.

Excelsior

híntőpor 48 óra alatt elmulasztja a kéz, láb- és hónaljizadást. 1 doboz 1 kor., postadíjjal 1 K 40 fillér. 3 doboz bérmentre 3 korona.

HIZLALÁSRA LEGALKALMASABB
40% phosphorsavat tartalmazó

Takarmánymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizlalási súly érhető el. Alkalmazható azonnal baromfi, borjúk, juhok, marhák, ökrök és lovaknál 4%, kiló ára, mely hónapokig elég 5 kor. 80 fillér utánvéttel bérmentre. Utánvételt vagy a pénz előzetes beklüldése mellett küldi:

Dr. FLESCHE „Korona“ gyógyszerára
GYÖR 99.

Fölvétel a BOHN-féle

„SZEGEDI

DEAK-OTTHONBA

mint internátusba.

SZEGED, Tisza Lajos-körút 43. szám.

Az internátusba fölvetetnek főgimnáziumi, főreáliskolai tanulók.

vallás és nemzetiségi különbség nélkül, továbbá azok, kik a felső kereskedelmi, polgári avagy elemi iskolát óhajtják látogatni. Ellátási díj egész évre 450 korona. Az internátusnak kitűnően berendezett kétémeletes palotája van, ahol a növendékek szakszerű felügyelet alatt állanak. Minden további felvilágosítást készséggel nyújt Bohn Károly, igazgató. a tulajdonos

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel. A Moll A. féle beidőz-porok tartós gyógyhatása a legmakcsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértelülés, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepeceitelt eredeti doboznak 2 kor. Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FELE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A Moll-féle sósborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedőrszűlést azor közzéveny, osz és a meghűlés egyébb kővetkeményeinél legismertesebb népszor.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.

Moll-féle gyermek szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darab 1 korona 80 fillér. Minden darab gyermek-szappan Moll A. féle védjegygel van ellátva.

Főszékhely: Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta utánvétel mellett teljesítettek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Fehér papirosra feketévé

nyomtatva látjuk itt a

„valódi: Franck: kávé-pótlék”

gyárjegyét.

Kérjük, vigyázzon,

mert utánzatok is vannak

forgalomban.

Gyár Kassán. Gyárjegy.

MEGBIZHATÓ, LEGJOBB

arcz-tisztító

és szépitő

készítmények, melyek nem tévesztendő össze az újabb forgalomba hozott különféle nagyhangú reklámmal támogatott szépitőszerekkel.

Kriegner-féle AKÁCIA-KRÉM rendkívül finom, kedves illatú aroknövény, mely az arcot üdíti, frissíti, szépitő és fiatalítja. Pár nap alatt eltávolít szepőt, májfoltot, Kisimítja a ráncokat, redőket. Ára 2 korona. Ehhez ajánlatos a

Kriegner-féle AKÁCIA-PUDER fehér, rózsás és krém színben. Páratlan a nap és szél befolyása ellen. Egy doboz Ára 1 kor. Évtizedek óta közkedvelt még a férfiaknál is.

Kriegner-féle Akácia-szappan kellemes hatású és igen tartós. Ára 1 kor. Postán küldi: **KRIEGER** gyógyszerár Budapest, Kálvini-tér.

Mi az életörömmek ellensége? című érdekes könyveket kívánatra ingyen és bérmentve küldi az érdeklődőknek.

Kossuth Lajos utcai cukrázda

(Tulajdonos: Ugri József útda Weinberger Ede) Saját készítésű bombonok, parfaik, fagyalok, crémek, lakodalmi és keresztelési sütemények a legizelésebb kivitelben naponta frissen kaphatók. Szives megrendelést kér

Weinberger Ede

villanyerőre berendezett cukrázata.

DARUVÁR.

Déliavasut állomás. **FÜRDŐ** Déliavasut állomás.

Vasas és iszaphőforrások 34-50° C.

Fangó gyógykezelés. Hídegvizkura. Szénsavas-nap- és légfürdők. Szabadban való fekvés.

Mérsékelt árak. Prospektussal szolgát.

a fürdőigazgatóság DARUVÁR Szlavonia.

Elektrotechnikai Szakiskola.

MŰSZAKI tanulmány az összes elektrotechnika és gépépítés részére, laboratoriummal és tanulmányokkal egybekötve.

POZSONY, Széchenyi utca Telefon 483.

f. é. szeptember 3-án kezdődnek meg a beiratások azok részére, akik elektrotechnikusokká (gyári hivatalnokok stb) akarják magukat gyakorlatilag és elméletileg kiképeztetni (2 kövfolyam alatti). Felvételi kor: 14-20 év. Előképzettség: néhán) elvégzett középiskolai vagy polgáriiskolai osztály kereskedelmi vagy ipariskola.

INTERNATUS. Az állandóan növekedőfélben lévő értékesítése az elektromos erőnek üzemeltetési célokra, továbbá vegyszeti gyárakban stb. stb. csak tanácsossá teszik a t. szülők (gyámok) részére, hogy fiaik (gyámoltjaik) ezen óp oly szép, mint reményekre jogosító hivatásra lépjenek a nevezett szakiskolába való belépéssel.

Jelentkezések naponta.

Az igazgatóság kívánatra programot valamint prospektust küld és közelebbi információkat is azonnal nyújt.

Az igazgatóság.

TANONC

lapunk nyomdájában

fizetés mellett felvétetik.

Mit kiabál?

hiszen mindenki tudja már, hogy a

MÁGNÁS

CIPŐKRÉM

Minősége kitűnő. puhit, tisztit, fényesit.

Gyártja: **HERCZEG és GEIGER** csész. és kir. udvari szállító Budapest. KAPHATÓ MINDENÜTT.

Lapunk nyomdájában **1 leány tanonc**nak fizetéssel **Felvétetik.**

Gleichenberg

(Gyógyhely Stejerország) Idény: május 15-től szeptember 30-ig Föltölmulthatatlan értékkel a légzőszervek minden betegségénél.

Világhírt gyógyforrások. (Emmaquelle, Konstantinquelle). Felvilágosítás és prospektus a fürdőigazgatóság által GLEICHENBERG.